

Хайку

Мацуо Басьо

МАЦУО БАСЬО «ХАЙКУ»
(ПЕРЕКЛАД ЛУКАША)

На голій гілці
самотній ворон тихо старіє.
Осінній вечір.

* * *

Як шумить-гуде банан,
як у кадуб капа дощ,-
чую цілу ніч.

* * *

Холод, ніч, нудьга...
Чути плюскоти весла
десь од берега.

ВДАЧА

Оттакий я єсть:
глянь на росяні дзвонки —
то й сніданок весь.

* * *

Пущу коня вбрід —
полегесеньку впишусь
в літній краєвид.

* * *

На старім ставку
жаба в воду плюснула —
чули ви таку?

* * *

Гедзь на будяку:

ти стривай, не клюй його,
горобейчику!

* * *

Степу рівнява —
ніде оку зачепитись.
Жайворон співа.

* * *

Я заріс, як щіть.
А худий який, блідий!
Весняні дощі...

* * *

Видиться мені:
плаче з місяцем стара
в гірській глушині.

* * *

Вже й по маю — ах!
Птахи плачуть, а у риб
сльози на очах.

* * *

Трава-мурава...
Узялася сном-марою
слава бойова.

* * *

Тиша, мир і лад.
Десь там тоне межі скель
цвіркотня цикад.

* * *

Осінь із дощем...
Навіть мавпа лісова
вкрилась би плащем.

СТАРИЙ ВІДЛЮДНИК

Зсохнеться ось-ось,
як узимку на шнурку
димлений лосось.

* * *

Окуні морські
зуби щирять із полиць:
в лавці холодно...

* * *

Крук — немилий птах,
але як милує зір
в ранішніх снігах!

* * *

Рушу, й раптом — хить!
Ухоплюсь за колосок...
це розлуки мить.

* * *

Чистий водоспад...
З ярих сосен глиця в воду
падає улад.

* * *

Побравши ціпки,
зійшлись діди сивочолі
усі на гробки.

* * *

Хризантеми пах...
У кумирнях з прадавен
темні лики Будд.

* * *

Довгий, довгий шлях —
і ніхто не йде навстріч,
лиш осіння ніч...

* * *

Чом так постарів
я цієї осені?
Птиці, хмари.

* * *

Осінь-праосінь...
Як там живе сусіда?
Не знаю зовсім.

* * *

В мандрах я знеміг.
Поле паленим шуга
сон мій — чи юга?

* * *

Десять літ тут жив.
Едо! Я іду. Прощай!
Ти — мій рідний край.

* * *

Мавпа зойкне — співчуття...
А як плаче в непогідь
кинуте дитя?

ПАСМО ВОЛОССЯ ОД НЕБІЖЧИЦІ-МАМИ

Цілував би — жаль:
од моїх пекучих сліз
іней піде в тань...

* * *

Рік кінчивсь, а мандри ні:
далі в стоптаних сандалях,
в зношенім брилі...

* * *

Жаль на серце впав:

при дорозі рожі цвіт
кінь мій общипав...

* * *

Я, метеличок,
собі крильця обірву:
на, цвіти, мачок!

* * *

Мандрівник — і все:
це тепер моє ім'я.
Йде осінній дощ.

* * *

Берег високий.
Потішив мені душу
самотній сокіл.

* * *

Із далеких літ
скільки всього нагадав
цей вишневий цвіт!

* * *

Тяжка година!
До нічлігу ледь добрів —
цвіте гордина!

* * *

Квіття горове
шелевіє-шелестить...
Водоспад реве.

* * *

Зозулі рбзспів
в передсвітанні тоне.
Далекий острів.

* * *

Чужина чужа —
знов мандрую у світи...
Мжить осіння мжа.

* * *

В мандрах десь і вмру...
Вітер в душу наганя
холод і журу.

* * *

Кулюсь на коні:
тінь моя коцюрбється
мовчки по землі.

* * *

Журавель знеміг,
на холодне поле впав...
Мандрівця нічліг.

* * *

Сакура стара —
невже справді зацвіла?
Спогад, ніби дим...

* * *

Ніч шляхи мела:
скільки снігу там зосталось
після помела!

* * *

Виходжу з Кінчу́,
мов із мушлі той м'якун.
Осінь наскінчу.

* * *

Он рибалка-птах:
любо глянуть, як пірна,
але й сумно — ах!

ЧИСТОТА

Білий лотос-цвіт:
не цурається багна,
із якого зріс.

* * *

Червень на порі.
Хмари-тучі залягли
на Бурли-горі.

* * *

Стань, мандрівцю, глянь:
попід тином оно-но
сірики цвітуть!

* * *

Чи весна прийшла,
чи старий минувся рік?
Святоблива ніч.

Переклад Миколи Лукаша

МАЦУО БАСЬО «ХАЙКУ» (ПЕРЕКЛАД БОНДАРЕНКО)

Невже заснула.

Душу солов'ю довіривши свою,

Верба плакуча?

* * *

Засохла гілка —

Крука притулок.

Осінній вечір.

* * *

Метелик також

Прилетів поїсти

Салату з квітів білих хризантем.

* * *

Старий ставок.

Пірнуло жабеня —

Вода сплеснула.

* * *

Під деревом

Вишнева заметіль

Мій суп і рибу цвітом засипає.

* * *

Осіння паморозь!

Рукою доторкнешся,

І на долоні сльози палахтять.

* * *

Сто краєвидів за коротку мить

У запалі

Намалювали хмари.

* * *

Камелією? Сливою?

Цікаво, чим у минулому

Був цей старий держак?

* * *

Хто за осіннім вітром мандрував,

Спав просто неба,

Той збагнути може мої пісні!

* * *

Горобчику, мій друже,

Не чіпай малого гедзика,

Що бавиться на квітці!

* * *

Вода замерзла,

Розколовши глечик.

І тріск раптовий розбудив мене.

* * *

Бананові деревця мотлошить

Осінній вітер.

Дощ в цебрі хлюпоче.

* * *

Як легко я живу на цьому світі!

Усе багатство —

Глечик з гарбуза.

* * *

Кружальцями

Чи на чотири частки

Цю першу диню різати мені?

* * *

Град несподіваний

Розлючено лупцює

Мій кипарисовий крислатий капелюх.

* * *

Чим пригоститися?

З харчів у моїй хатці —

Хіба що ці комарики малі.

* * *

Прокинься, друже!

Запали вогонь!

Я хочу диво показати — грудку снігу!

* * *

Осіння перша мряка!

Навіть мавпа,

Здається мріє про дощовичок.

* * *

Прощається весна!

Пташки голосять,

У риб — німотні сльози на очах.

* * *

Упав у бухту

Сиротливий крик —

Зозулі голос.

* * *

Жорстокість долі!

Воїна шолом

Став конику маленькому притулком.

* * *

Підмівши двір,

Збирався вийти з храму, —

Аж знову листя з білої верби!

* * *

Яке блаженство!

Снігу аромат

З Південної долини долинає.

* * *

Ну що, малята!

Утікаймо разом

Від градопаду буйного цього!

* * *

Мінливість долі!

Паростком бамбука

Стає колись людина врешті-решт.

* * *

Серпанок весняний.

Сливовий цвіт і місяць —

Завершений пейзаж!

* * *

Навіть ворона,

Що обридла всім.

Красунею здається сніжним ранком!

* * *

Біліють

Вимиті до блиску цибулини.

Осінній холод!

* * *

У ранішній росі.

Та ще й в грязюці,

Якою свіжою здається диня ця!

* * *

Що ближче осінь,

То тісніше в хатці

Зближаються і душі і серця.

* * *

Збирався на базар,

Та передумав.

На ясний місяць краще подивлюсь!

* * *

Аби опертися,

За колосок хапаюсь, —

Розлуки розпач!

* * *

За пасмом гір,

Неначе з хмари дощ, —

Засніжена вершина Фудзіями!

* * *

Дорога ця —

Така пуста, безлюдна!

Осінні сутінки.

Переклад Іван Бондаренко